FACTS
Aġenzija Ewropea għas-Saħħa u s-Sigurtà fuq il-Post tax-Xogħol
23

Bullying fil-post tax-xog]ol

Da]la

L-A[enzija qed tipprodu`i sensiela ta' fact sheets biex tg]in ]alli jing]eleb l-istress fuq ix-xog]ol u w]ud mill-fatturi li jikkaw\awh. Bullying huwa asso`jat]afna ma' stress fix-xog]ol. Din il-fact sheet tag]ti informazzjoni u su[[erimenti g]al dawk li jixtiequ jie]du azzjoni prattika biex jg]elbu l-bullying fix-xog]ol. It-taqsima dwar aktar informazzjoni fl-a]]ar tal-fuljett tag]ti dettalji dwar sorsi ta' l-A[enzija g]al assistenza, fosthom fact sheets o]ra f'din is-sensiela.

Bullying fix-xog]ol jikkostitwixxi problema sinifikattiva fost il-]addiema Ewropej. L-ispejje\ huma konsiderevoli kemm g]all-]addiem kif ukoll g]all-organizzazzjoni. Aktar minn hekk, bullying g]andu jitqies b]ala m[ieba mhux etika u oppressiva u g]alhekk huwa ina``ettabli fl-ambjent tax-xog]ol. Il-prevenzjoni tal-bullying fix-xog]ol hija wa]da mill-miri li jinsabu fil-Komunikat tal-Kummissjoni Ewropea (1) dwar l-istrate[ija l-[dida dwar sa]]a u sigurtà fix-xog]ol.

X'ikun bullying?

M'hemmx definizzjoni wa]da ta' x'ikun bullying li dwarha hemm qbil internazzjonalment. E\empju ta' definizzjoni huwa dan li [ej:

> *Bullying fil-post tax-xog]ol hija mgieba ripetuta u bla raguni diretta lejn impjegat, jew grupp ta' impjegati, u li to]loq riskju ghas-sahha u s-sigurtà.*
>
> F'din id-definizzjoni:
>
> 'im[ieba bla raguni' tfisser imgieba li persuna li tirraguna, meta jitqiesu `-`irkustanzi kollha, tkun tistenna li tivvittimizza, tumilja, timmina jew thedded;
>
> 'im[ieba' tinkludi azzjonijiet ta' individwi jew grupp. Sistema ta' xoghol tista' tintu\a bhala mezz ta' vittimizzazzjoni, umiljazzjoni, imminar jew theddid;
>
> 'riskju g]as-sahha u s-sigurtà' jinkludi riskju lis-sa]]a mentali jew fizika ta' l-impjegat.
>
> Bullying ta' spiss jinvolvi l-u\u hazin jew abbuz ta' poter, fejn dawk li huma attakkati j]abbtu wi``hom ma' diffikultajiet biex jiddefendu lilhom infushom

Bullying jista' jinvolvi kemm attakki verbali u kemm fi\i`i, kif ukoll atti aktar sottili b]ala nuqqas ta' valur lejn ix-xog]ol ta' kollha jew i\olament so`jali. Bullying jista' jkollu wkoll vjolenza fi\ika u psikolo[ika. Din il-fact sheet tiffoka dwar l-u\u ta' l-intimidazzjoni f'relazzjonijiet bejn kollegi. Vjolenza minn nies barra l-ambjent tax-xog]ol huwa kopert fil-Fact Sheet 24.

Kemm hi kbira l-problema tal-bullying u min hu affettwat?

Kul]add f'kull organizzazzjoni jista' jkun vittma ta' bullying. Ri\ultati minn st]arri[ta' l-UE (2) juru li disg]a fil-mija tal-]addiema fl-Ewropa, jew 12-il miljun ru], irrappurtaw li kienu so[[etti g]al bullying g]al perjodu ta' 12-il xahar fis-sena 2000. Hemm, i\da, varjazzjoni wiesg]a fil-prevalenza rrappurtata ta' bullying f'pajji\i membri ta' l-UE differenti. Dawn id-differenzi jistg]u ma jkunux relatati biss g]al differenza meta sse]] il-problema, imma wkoll ma' differenzi kulturali fl-attenzjoni li ting]ata u fl-irrappurtar ta' bullying.

Il-prevalenza tal-bullying hija l-og]la f'impjiegi fejn ikun hemm domanda g]olja u rata baxxa ta' kontroll individwali, u li dan iwassal g]al livelli g]olja ta' ansjetà.

G]aliex isir il-bullying?

Hemm \ew[tipi ta' bullying li jispikkaw:

1. b]ala konsegwenza ta' konflitt interpersonali eskalat;
2. fejn il-vittma ma jkunx involut f'konflitt, imma li jkun a``identalment f'sitwazzjoni fejn l-aggressur je\er`ita l-atti tieg]u ta' aggressjoni. Li wie]ed iwa]]al f']addie]or (scape-goating) huwa e\empju ta' dan it-tip ta' bullying.

Xi fatturi li j\idu l-probabbiltà ta' bullying fosthom:

- Kultura fl-organizzazzjoni li tag]laq g]ajnejha g]al im[ieba ta' bullying jew li tonqos milli tag]raf li l-bullying huwa problema;
- Bidla f'daqqa fl-organizzazzjoni;
- Impjieg insigur;
- Relazzjonijiet]\iena bejn il-]addiema u t-tmexxija tal-post, u livelli baxxi ta' sodisfazzjon ma' min imexxi;
- Relazzjonijiet]\iena bejn kollegi;
- Livelli estremi biex jintla]qu domandi fix-xog]ol;
- Nuqqasijiet fil-policy dwar il-]addiema u nuqqas ta' valuri komuni bi\\ejjed;
- Livelli mi\juda b'mod [enerali ta' stress fix-xog]ol;
- Konflitti fir-responsabbiltajiet tal-kariga.

Barra minn hekk, bullying jista' jiskala min]abba fatturi individwali u o]ra marbuta ma' sitwazzjoni b]alma hija diskriminazzjoni, intolleranza, problemi personali u l-abbu\ mid-droga jew l-alko]ol.

X'inhuma l-konsegwenzi?

G]al vittmi ta' bullying, il-konsegwenzi jistg]u jkunu sinifikanti. Sintomi fi\i`i, mentali u psikosomati`i fis-sa]]a huwa stabbiliti sew, b]al per e\empju stress, dipressjoni, nuqqas fir-rispett lejn il-persuna stess, dak li jkun jistfa' l-]tija fuqu, bi\g]at, disturbi waqt l-irqad, problemi di[estivi u muskuloskeletali. Di\ordni ta' stress post-trawmatiku, li jixbah lil sintomi esebiti wara esperjenzi o]ra trawmati`i b]alma huma di\astri u assalti, huwa wkoll komuni fost vittmi ta' bullying. Dawn is-sintomi jistg]u jippersistu g]al snin wara l-in`identi. Konsegwenzi o]ra jistg]u jkunu i\olament so`jali, problemi fil-familja u problemi finanzjarji min]abba assenza jew tke``ija mix-xog]ol.

---

(1) Communication from the Commission - Adapting to change in work and society; a new Community strategy on health and safety at work 2002-2006, Kummissjoni Ewropea, 2002.http://europe.osha.eu.int/systems/strategies/future/#270

(2) Third European survey on working conditions 2000, European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions, Lussemburgu, 2001. http://www.eurofound.ie/publications/EF0121.htm

Fil-livell ta' organizzazzjoni, l-ispejje\ tal-bullying jistg]u jirri\ultaw f'assentei\mu og]la u]addiema li ji[u u jitilqu mix-xog]ol, tnaqqis fl-effettività u l-produttività, mhux biss g]all-vittmi tal-bullying imma wkoll g]al kollegi o]ra li jbatu mill-klima psikoso`jali negattiva fl-ambjent tax-xog]ol. Danni legali li jistg]u jinqalg]u minn ka\ijiet ta' bullying jistg]u wkoll ikunu g]olja.

Li[ijiet

Il-Kummissjoni Ewropea da]]let mi\uri biex tassigura s-sigurtà u s-sa]]a tal-]addiema. Id-Direttiva tal-Kunsill ta' l-1989 (89/391) g]andha l-provvedimenti ba\i`i g]al sa]]a u sigurtà fix-xog]ol u titfa' responsabbiltà fuq min i]addem biex jassigura li l-impjegati ma jsofrux danni min]abba x-xog]ol, fosthom b'ri\ultat ta' bullying. Il-pajji\i membri kollha da]]lu din id-Direttiva permezz ta' li[ijiet u xi w]ud sa]ansitra \iedu billi \viluppaw gwida]alli jkun evitat il-bullying.

Skond il-linja li]adet id-Direttiva, biex ikun eliminat jew jitnaqqas il-bullying, min i]addem f'konsultazzjoni mal-]addiema u r-rappre\entanti tag]hom g]andu:

- Jimmira li jevita l-bullying
- Jassessja r-riskji ta' bullying
- Jie]u azzjoni adegwata biex jevita l-]sara.

Gwida dwar kif ikun applikat l-assessjar tar-riskju u l-prevenzjoni kontra stress fix-xog]ol tinsab Fact Sheet 22; din g]andha tg]in ukoll g]al bullying.

Bullying huwa msemmi fil-gwida tal-Kummissjoni Ewropea dwar stress fuq ix-xog]ol (3). Barra minn hekk, il-Parlament Ewropew g]adda mozzjoni g]al ri\oluzzjoni dwar il-fastidju fil-post tax-xog]ol.

Il-Parlament ta' l-UE:

"Jappella lill-pajji\i membri, bil-]sieb li jeg]lbu l-bullying u l-fastidju sesswali (4) fix-xog]ol, biex jirrevedu u, jekk ikun jixraq, i\idu mal-li[ijiet e\istenti tag]hom u biex jirrevedu u jo]olqu standards g]ad-definizzjoni ta' bullying."

Il-Parlament Ewropew jirrakkomanda li

- Il-pajji\i membri jassiguraw li organizzazzjonijiet privati u pubbli`i u msie]ba so`jali jkollhom fis-se]] politika effettiva ta' prevenzjoni;
- Titwaqqaf sistema biex tinqasam l-esperjenza;
- Ikunu spe`ifikati pro`eduri]alli tissolva l-problema ta' fastidju g]all-vittmi u biex tkun evitata ripetizzjoni; u
- Li jkunu \viluppati l-informazzjoni t-ta]ri[ta' l-impjegati, managers, imsie]ba so`jali u tobba tax-xog]ol, kemm fis-settur privat kif ukoll pubbliku.

B]alissa, ftit pajji\i Ewropej adottaw li[ijiet spe`jali rigward il-bullying fix-xog]ol. F'g]add ta' pajji\i, i\da, qed titqies jew tithejja le[islazzjoni, u xi pajji\i]adu passi biex ida]]lu regoli permezz ta' charters, linji ta' gwida, u ri\oluzzjoni.

Kif jista' jkun evitat il-bullying fil-post tax-xog]ol?

Il-prevenzjoni tal-bullying hija element prin`ipali biex titjieb il-]ajja tax-xog]ol u biex tkun evitata l-esklu\joni so`jali. Huwa importanti li jkun hemm azzjoni minn kmieni kontra ambjent distruttiv tax-xog]ol; min i]addem m'g]andux jistenna sakemm il-vittmi ji[u biex jilmentaw. Xi drabi, i\da, ikun diffi`li li ssir distinzjoni bejn bullying u konflitti inter-personali. Strate[ija b'\ew[ livelli tista' tkun l-aktar effettiva, billi jkun hemm sforzi spe`ifi`i kontra l-bullying kif ukoll titjib fl-ambjent psikoso`jali tax-xog]ol.

Biex dan jirnexxi huwa kru`jali jkunu involuti l-]addiema u r-rappre\entanti tag]hom.

Titjib [enerali fl-ambjent psikoso`jali tax-xog]ol (ara wkoll il-Fact Sheet 22 dwar prevenzjoni kontra stress fix-xog]ol u Fact Sheet 13 dwar tmexxija b'su``ess biex ikunu evitati l-in`identi):

- Ag]ti `-`ans tal-g]a\la lil]addiema individwali dwar kif iwettqu xog]lhom;
- Naqqas l-ammont ta' xog]ol monotonu u ripetittiv;
- |id l-informazzjoni dwar il-miri tal-kumpanija;
- |viluppa stil ta' tmexxija; u
- Evita responsabbiltajiet u tfassil tax-xog]ol li ma jkunux `ari.

|vilupp ta' kultura fl-organizzazzjoni bi standards u valuri kontra bullying:

- G]arfien fost kul]add dwar x'ikun bullying;
- Investigazzjoni ta' kemm hija kbira l-problema u n-natura tag]ha;
- Tfassil ta' politika apposta [ara l-kaxxa];
- Tqassim effettiv ta' standards u valuri ta' l-organizzazzjoni fil-livelli kollha ta' l-organizzazzjoni. Per e\empju permezz ta' manwali g]all-]addiema, laqg]at ta' informazzjoni, newsletters;
- Ikun assigurat li l-istandards u l-valuri ta' l-organizzazzjoni jkunu mag]rufa u osservati mill-impjegati kollha;
- Titjieb ir-responsabbiltà u l-kompetenza fit-tmexxija fil-mod kif ikunu ttrattati l-konflitti u l-komunikazzjoni;
- Jitwaqqaf kuntatt indipendenti g]all-impjegati; u
- Ikunu involuti l-impjegati u r-rappre\entanti tag]hom f'assessjar tar-riskju u fil-prevenzjoni kontra l-bullying.

Tfassil ta' politika b'linji `ari ta' gwida g]al ]idmiet so`jali po\ittivi, fosthom:

- Impenn etiku minn min i]addem u mill-impjegati favur ambjent]ieles minn bullying;
- Elenku ta' liema tipi ta' azzjonijiet huma a``ettabbli u liema mhumiex;
- Dikjarazzjoni tal-konsegwenzi f'ka\ li jinkisru l-istandards u l-valur ta' l-organizzazzjoni, u fhiex jikkonsistu l-passi dixxiplinarji;
- Indikazzjoni ta' minn fejn u kif il-vittmi jistg]u jiksbu g]ajnuna;
- Impenn biex ikun assigurat li ma jkunx hemm riperkussjonijiet]\iena g]al min jilmenta;
- Spjega tal-pro`edura biex isir l-ilment;
- Kjarifika dwar is-sehem tal-manager, tas-supervisor, tal-kollega, tar-rappre\entanti tal-union;
- Dettalji dwar is-servizzi ta' pariri u appo[[li hemm g]all-vittma u g]all-aggressur; u
- |amma tal-kunfidenzjalità.

Aktar informazzjoni

Aktar informazzjoni dwar temi psikoso`jali marbuta max-xog]ol, fosthom stress u bullying, tinsab f'http://osha.eu.int/ew2002/ Dan is-sors huwa kontinwament a[[ornat u \viluppat. Fact sheets f'din is-sensiela jinsabu hawn.

Il-website ta' l-A[enzija hija http://agency.osha.eu.int

(3) Odporúčania o strese pri práci: „Spice of Life - Kiss of Death". Práca a sociálne veci. Ochrana zdravia a bezpečnosti pri práci. Európska komisia 1999 http://europa.eu.int/comm/employment_social/h&s/publicat/pubintro_en.htm

(4) Issa hemm Direttiva [dida li tiddefinixxi l-fastidju sesswali u min i]addem se jkun mitlub li jda]]al mi\uri preventivi kontra fastidju sesswali.

© European Agency for Safety and Health at Work. Reproduction is authorised, except for commercial purposes, provided the source is acknowledged. 2007.